

ШАНСА ЗА ФИЗИЧКИ И

Лицата кои примаат супституциона терапија можат да остварат значителен напредок во својот физички и емоционален живот, како и во релациите со другите и во способноста значително да придонесат за заедницата и за општеството.

Метадонот треба да му биде на располагање на секој пациент за кој лекарот верува дека ќе има полза од него и кој доброволно го прифаќа.

раст. Метадонот се користи исклучително за лекување лица кои се во опијатна зависност, а кога тие веќе се вклучени во метадонската терапија нормално е да се очекуваат и одредени резултати од лекувањето - да се престане со земањето дрога, да се подобри телесното здравје, како и функционирањето и квалитетот на живеење, никогаш повеќе да не

ните и седативните ефекти на опијатите (хероин), ја намалува хроничната желба за опијати и нема негативни ефекти на моторните функции, менталните способности или работоспособноста, така што тие се ментално способни за работа. Метадонската терапија им овозможува да живеат нормално, да работат и активно да учествуваат во општеството. Лицата кои примаат супституциона терапија можат да остварат значителен напредок во својот физички и емоционален живот, како и во релациите со другите и во способноста значително да придонесат за заедницата и за општеството".

Неколку студии забележуваат многу високи нивоа на криминална инволвираност на корисниците пред да почнат со третманот, но со примена на метадонската терапија по една година се намалува бројот на криминални дејанија.

РЕЖИМ

Како што натаму објасни проф. д-р Гајдасис - Кнежевиќ, најзначајен ризик од страна на метадонот и од другите опијатни агонисти е предозирањето, која може да биде фатална. Податоците од истражувањата укажуваат дека највисокиот ризик од предозирањето постои за време на почнувањето на метадонскиот супституционен третман. Затоа пониски дози се препорачуваат на почетокот од третманот. Меѓутоа, штом ќе се постигне стабилна доза (околу две недели) тогаш ризикот да се умре од предозирањето значително се намалува во споредба со ризикот пред третманот.

"Јасно е дека ефективността на опијатната супституциона терапија за одржување - додава проф. д-р Гајдасис - Кнежевиќ - зависи од навременото почнување на

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

На неодамнешниот семинар за новинари насловен како "Поддршка и јакнење на програмата за намалување на штети

од употреба на дроги", кој го организираше Здружението "Доверба", покрај другите теми кои се однесуваа на проблемите на луѓето зависни од опијатни дроги, се говореше и за метадонот. За влијанието и за користењето на метадонот зборуваше проф. д-р Славица Гајдасис - Кнежевиќ, која опширно и сликовито ја опиша неопходноста од метадонска терапија.

Метадонот е најчесто употребуван лек во супституционата терапија на опијатна зависност, а метадонскиот третман за одржување е темелно истражен модалитет на терапија. Супституционата терапија за одржување со метадон е ефикасна во намалувањето на нелегалната употреба на дрога, намалување на морталитетот, намалување на ризикот од ширење на ХИВ, подобрување на физичкото и менталното здравје, подобрување на социјалното функционирање и во намалување на криминалитетот. Ваквиот третман има добар одзив кај приближно три четвртини од луѓето, меѓутоа на

ПРОФ.Д-Р СЛАВИЦА ГАЈДАСИС - КНЕЖЕВИЌ

некои лица им се потребни неколку епизоди лекување пред да постигнат значителен напредок. Стапката на смртност кај луѓето со опијатна зависност во метадонски третман на одржување е од една третина до една четвртина од стапката за оние лица кои не се на третман.

ЛЕКУВАЊЕ

"Во Македонија 8.000 - 10.000 лица - истакна проф. д-р Гајдасис-Кнежевиќ - злоупотребуваат опијатни дроги (хероин) и поради зависност од него имаат сериозни медицински и социјални проблеми, додека според полицијата тој број е околу 6.853 лица и е во тренд на пораст и тоа меѓу 20-30 - годишна воз-

се посегне по дрогата и да се намалат штетите од нејзината употреба. Прва цел во лекувањето е апстиненцијата (престанок на користење дрога), но дали лицето кое користи опијатни дроги ќе апстинира најмногу зависи од него. По голем број лица успеваат да воспостават апстиненција, меѓутоа многу е потешко постигнатата апстиненција трајно да се одржи. Околу 70-80 отсто хероински зависници во првата година од лекувањето повторно се враќаат на хероин, без оглед на видот лекување. Кога метадонот се дава како терапија, овозможува да се намалат болките, има долготрајно дејство, добро се апсорбира во системот за варење, ги зафаќа рецепторите во мозокот, ги блокира еуфорич-

ЕМОЦИОНАЛЕН СПАС

ВО ДНЕВНАТА БОЛНИЦА ВО КИСЕЛА ВОДА СЕ ДАВА МЕТАДОНСКА ТЕРАПИЈА

третманот, соодветно дозирање на медикаментот, времетраењето и континуираноста на третманот и придружните медицински и психосоцијални услуги. Но, послушноста на пациентите со третмански режим е голем

предизвик за лекарот затоа што не постои лесен одсвив од негова страна. Трпението и упорноста во барањето да се надмине или да се намали непослушноста се суштински, и тие се најважни атрибути на секој успешен лекар".

Дневната доза на метадонска терапија се определува индивидуално за секој зависник посебно, а исто така, и времетраењето на терапијата е индивидуална (кај некои може да трае дури и цел живот). Меѓутоа, метадонот не го решава сложен проблем на зависност. Најдобри резултати може да даде ако се комбинира со други терапевтски можности како семејна терапија, прифаќање од страна на другарите, роднините...

Од друга страна, пак, споредувајќи ги условите за реализирање на метадонската терапија во другите земји со условите во Македонија, може да се согледа дека нашата држава е на маргините, иако метадонската терапија кај нас се спроведува веќе 15 години. Во Македонија достапноста и капацитетите на метадонската терапија се ограничени. Освен Дневната болница во Кисела Вода на ниедно друго место не е организирано спроведување на терапијата, па така лицата кои се зависни од опијати, а

живеат во другите градови, мораат постојано да патуваат за да ја примат терапијата. Уште веднаш се јавува проблем со оглед на тоа дека станува збор за одредена група луѓе која е премногу чувствителна и ризична. Поради секојдневното патување им се наметнува дополнителен финансиски товар, па често пати наместо да доаѓаат на закажаната терапија тие повторно и се враќаат на дрогата. Од ова може да се заклучи дека постоечките програми за третман на лица зависни од опијатни дроги во Македонија не се во согласност ниту со потребите на целната група, ниту со насоките за широко достапни, ефикасни, квалитетни и економични здравствени програми. Единствена светла точка во сè ова е што сепак почнаа да се отвораат дневни центри во државата, а мразот го скрши неодамна отворениот центар во Струмица. Меѓутоа, колку овој Центар ќе биде прифатен од лицата кои сакаат да се лекуваат ќе покаже времето. ●

МАРИЛИ

БИЗНИС КАТАЛОГ

WWW.MARILI.COM.MK 389/2 3128-155